

Civilutskottets betänkande 2022/23:CU11

Associationsrätt

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden, främst med hänvisning till pågående arbete. Motionsyrkandena handlar bl.a. om en modernisering av bokföringslagen, krav på aktiekapital och tvångslikvidation, företag som brottsverktyg, krav på sammansättning i bolagsstyrelser och företags rapportering om hållbarhet och mångfald.

I betänkandet finns nio reservationer (SD, C, MP).

Behandlade förslag

Ett trettiotal yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2022/23.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Utskottets överväganden	6
Bokföringslagen	6
Krav på aktiekapital och tvångslikvidation	11
Digitala stämmor	13
Krav på sammansättning i bolagsstyrelser	15
Företags rapportering om hållbarhet och mångfald	18
Företag som brottsverktyg	23
Avgifter för företagande m.m.	26
Bokföringsbrott	28
Företagsform som förenar vinst och samhällsnytta	30
Reservationer	32
1. Modernisering av bokföringslagen, punkt 1 (SD, C)	32
2. Förvaring av räkenskapsinformation i Sverige och regler om årsbokslut, punkt 2 (SD)	33
3. Krav på aktiekapital och tvångslikvidation, punkt 3 (SD)	34
4. Krav på sammansättning i bolagsstyrelser, punkt 5 (SD)	35
5. Krav på sammansättning i bolagsstyrelser, punkt 5 (MP)	35
6. Företags rapportering om hållbarhet och mångfald, punkt 6 (SD)	36
7. Företags rapportering om hållbarhet och mångfald, punkt 6 (C)	37
8. Företag som brottsverktyg, punkt 7 (SD)	38
9. Bokföringsbrott, punkt 9 (SD)	39
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	40
Motioner från allmänna motionstiden 2022/23	40

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Modernisering av bokföringslagen

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:1010 av Mikael Eskilandersson m.fl. (SD) yrkande 12,

2022/23:1652 av Elisabeth Thand Ringqvist och Anders Ådahl (båda C)

och

2022/23:2192 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkandena 12 och 13.

Reservation 1 (SD, C)

2. Förvaring av räkenskapsinformation i Sverige och regler om årsbokslut

Riksdagen avslår motion

2022/23:1010 av Mikael Eskilandersson m.fl. (SD) yrkandena 13 och

14.

Reservation 2 (SD)

3. Krav på aktiekapital och tvångslikvidation

Riksdagen avslår motion

2022/23:1010 av Mikael Eskilandersson m.fl. (SD) yrkandena 2 och 3.

Reservation 3 (SD)

4. Digitala stämmor

Riksdagen avslår motion

2022/23:1010 av Mikael Eskilandersson m.fl. (SD) yrkande 4.

5. Krav på sammansättning i bolagsstyrelser

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:1010 av Mikael Eskilandersson m.fl. (SD) yrkande 5 och

2022/23:2277 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkande 8.

Reservation 4 (SD)

Reservation 5 (MP)

6. Företags rapportering om hållbarhet och mångfald

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:908 av Stina Larsson m.fl. (C) yrkande 29 och

2022/23:1010 av Mikael Eskilandersson m.fl. (SD) yrkandena 6–8.

Reservation 6 (SD)

Reservation 7 (C)

7. Företag som brottsverktyg

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:359 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkande 8,

2022/23:966 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 3 och
2022/23:1010 av Mikael Eskilanderesson m.fl. (SD) yrkandena 9–11.
Reservation 8 (SD)

8. Avgifter för företagande m.m.

Riksdagen avslår motionerna
2022/23:874 av Michael Rubbestad (SD),
2022/23:879 av Michael Rubbestad (SD) och
2022/23:891 av Michael Rubbestad (SD).

9. Bokföringsbrott

Riksdagen avslår motion
2022/23:965 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 3.
Reservation 9 (SD)

10. Företagsform som förenar vinst och samhällsnytta

Riksdagen avslår motionerna
2022/23:549 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda
SD) och
2022/23:744 av Nicklas Attefjord m.fl. (MP).

Stockholm den 23 februari 2023

På civilutskottets vägnar

Malcolm Momodou Jallow

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Malcolm Momodou Jallow (V), Mikael Eskilanderesson (SD), Jennie Nilsson (S), David Josefsson (M), Leif Nysmed (S), Angelica Lundberg (SD), Lars Beckman (M), Denis Begic (S), Roger Hedlund (SD), Anna-Belle Strömberg (S), Larry Söder (KD), Alireza Akhondi (C), Martin Westmont (SD), Katarina Luhr (MP), Jakob Olofsgård (L), Markus Kallifatides (S) och Jennie Wernäng (M).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet 26 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2022/23 i olika associationsrättsliga frågor. Motionsyrkandena handlar bl.a. om en modernisering av bokföringslagen, krav på aktiekapital och tvångslikvidation, företag som brottsverktyg, krav på sammansättning i bolagsstyrelser och företags rapportering om hållbarhet och mångfald.

Förslagen finns i bilagan.

Utskottets överväganden

Bokföringslagen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om modernisering av bokföringslagen, om förvaring av räkenskapsinformation i Sverige och om separata regler om årsbokslut. Utskottet hänvisar till pågående beredning inom Regeringskansliet.

Jämför reservation 1 (SD, C) och 2 (SD).

Motionerna

I kommittémotion 2022/23:1010 av Mikael Eskilander m.fl. (SD) föreslås flera tillkännagivanden till regeringen om att göra ändringar i bokföringslagen i syfte att modernisera och anpassa den till den digitala teknik som företag använder i dag. Motionärerna anser att det bör vara möjligt att direkt överföra räkenskapsinformation som tagits emot på papper till elektronisk form (yrkande 12). De menar att kravet på att bevara ursprungligt material med räkenskapsinformation i fyra år är ett hinder för företagen och innebär en onödig administrativ börda och dubbelarbete.

Motionärerna föreslår vidare att det införs en möjlighet till digital arkivering som inte förutsätter en geografisk plats i Sverige. Det bör i stället införas en skyldighet för företagen att på förfrågan av revisorer och myndigheter visa upp efterfrågade räkenskapshandlingar (yrkande 13).

Slutligen föreslås i yrkande 14 ett tillkännagivande om att det bör skapas separata regler för årsbokslut i bokföringslagen. Motionärerna anför att den ordning som finns i dag med hänvisningar i bokföringslagen till årsredovisningslagen innebär att det är tidsödande och krångligt för företag att förstå vilka regler som gäller för årsbokslut. Enligt motionärerna skulle de företag som upprättar årsbokslut vara behjälpta av enkla och tydliga regler om årsbokslut som är åtskilda från reglerna om årsredovisning.

I kommittémotion 2022/23:2192 av Helena Lindahl m.fl. (C) begärs ett tillkännagivande om att regeringen omgående bör göra en översyn av bokföringslagen och återkomma till riksdagen med en ny, modern bokföringslag som är anpassad till dagens digitala möjligheter och som kan underlätta byråkrati, kontroll och revision (yrkande 12). Motionärerna begär vidare ett tillkännagivande om att regeringen bör se över och modernisera regleringen i bokföringslagen när det gäller arkivering, uppföljning och kontroll. Enligt motionärerna bör allt onödigt dubbelarbete med hantering av både digitala och fysiska underlag upphöra (yrkande 13).

I motion 2022/23:1652 av Elisabeth Thand Ringqvist och Anders Ådahl (båda C) begärs ett tillkännagivande om att regeringen ska genomföra de

ändringar som föreslås i betänkandet Förenklingar för mikroföretag och modernisering av bokföringslagen (SOU 2021:60), som moderniserar och förenklar företagets bokföring och hantering av kvitton.

Bakgrund

Allmänt om bokföringslagen

I bokföringslagen (1999:1078) finns bestämmelser om bokföringsskyldighet för vissa fysiska och juridiska personer. Lagen innehåller bestämmelser om bl.a. kretsen av bokföringsskyldiga, bokföringsskyldighetens innebörd, löpande bokföring och verifikationer och arkivering av räkenskapsinformation. Syftet med lagen är, liksom annan lagstiftning på redovisningsområdet, att säkerställa utomstående intressenters behov av information om företagets ekonomiska verksamhet. Den löpande bokföringen och arkiveringen är vidare en förutsättning för ett företags ekonomiska redovisning och utgör ett viktigt underlag för kontroll och uppföljning av företagets verksamhet och medelsförvaltning.

Bevarande och överföring av räkenskapsinformation

Bestämmelserna om arkivering av räkenskapsinformation finns i 7 kap. bokföringslagen. Det handlar bl.a. om krav på former för bevarande samt tid och plats för förvaring. Där regleras även vissa undantag från kraven samt möjligheter att överföra räkenskapsinformation mellan olika material och att förstöra sådant material.

Ett generellt undantag från huvudregeln om att det ursprungliga materialet ska bevaras finns i 6 §. Enligt bestämmelsen får ett företag förstöra ursprungligt material med räkenskapsinformation om räkenskapsinformationen på ett betryggande sätt överförs till ett annat material. Det innebär att räkenskapsinformation under arkiveringstiden får överföras från exempelvis ett pappersdokument till mikroskrift eller ett maskinläsbart medium. Att överföringen ska ske på ett betryggande sätt innebär enligt förarbetena att den inte får innebära någon risk för att informationen förvanskas eller förstörs (prop. 1998/99:130 s. 412).

I fråga om förstöring av det ursprungliga materialet, dvs. det material med räkenskapsinformation som först kom in till eller först sammanställdes av företaget, gäller dock en tidsfrist. Sådant material får förstöras först fr.o.m. det fjärde året efter utgången av det kalenderår då räkenskapsåret avslutades.

Förvaring av räkenskapsinformation i Sverige

I bokföringslagen ställs det upp krav på att dokument, mikroskrift och maskinläsbara medier som används för att bevara räkenskapsinformation ska vara varaktiga och lätt åtkomliga. De ska förvaras i Sverige, i ordnat skick och på ett betryggande och överskådligt sätt. Räkenskapsinformationen ska bevaras i

sju räkenskapsår efter utgången av det kalenderår då räkenskapsåret avslutades (7 kap. 2 § första stycket).

Vidare ska maskinutrustning och system som behövs för att presentera räkenskapsinformation som bevaras i maskinläsbar form i form av dokument eller mikroskrift hållas tillgängliga i Sverige under hela arkiveringstiden. Huvudregeln är alltså att informationen ska förvaras i Sverige. Som skäl för denna ordning anförde regeringen i förarbetena till lagen att informationen ska kunna tas fram exempelvis vid framtida konkursförfaranden, vid skatterevisioner eller i förundersökningar i brottmål. För att dessa syften ska kunna tillgodoses ansågs det mest ändamålsenligt att de medier på vilka räkenskapsinformation bevaras förvaras inom Sverige. Regeringen anförde vidare att det är uppenbart att möjligheterna att tillgodose de kontroll- och bevisintressen som bär upp bokföringsreglerna allvarligt skulle försvagas om materialet utan begränsningar fick föras utomlands (prop. 1998/99:130 s. 270 f.).

Det finns dock undantag från huvudregeln som innebär att det är tillåtet att tillfälligt förvara dokument som innefattar verifikationer utomlands om det finns särskilda skäl och är förenligt med god redovisningssed (7 kap. 3 §).

I fråga om räkenskapsinformation som bevaras i maskinläsbar form finns det ytterligare ett undantag från huvudregeln om förvaring i Sverige. Företag får under vissa förutsättningar förvara maskinläsbara medier och hålla maskinutrustning och system tillgängliga i ett annat land inom EU (7 kap. 3 a §).

Utöver denna möjlighet får Skatteverket med stöd av 7 kap. 4 § bokföringslagen ge tillstånd till företag att förvara maskinläsbara medier utomlands även om förutsättningarna enligt 3 a § inte är uppfyllda. I sådana fall får maskinutrustning och system hållas tillgängliga i samma land. Tillståndet får förenas med villkor och begränsas till viss tid. För att tillstånd ska beviljas krävs att det finns särskilda skäl. Finansinspektionen lämnar sådana tillstånd till företag som står under dess tillsyn. I anslutning till bestämmelsen har Skatteverket utfärdat allmänna råd som anger under vilka förutsättningar tillstånd bör beviljas och vilka villkor tillståndet får förenas med.

Regler om årsbokslut

Regler om avslutande av den löpande bokföringen finns i 6 kap. bokföringslagen. Aktiebolag, ekonomiska föreningar och ett antal andra typer av företag som räknas upp i lagen är skyldiga att för varje räkenskapsår avsluta bokföringen genom att upprätta en årsredovisning och offentliggöra den (1 §). Reglerna om hur en årsredovisning ska upprättas och offentliggöras finns i årsredovisningslagen (1995:1554).

Vilka företag som omfattas av reglerna om årsbokslut framgår motsatsvis av 6 kap. 1 § bokföringslagen. Företag som inte omfattas av 1 § ska enligt 3 §, om de inte upprättar en årsredovisning, för varje räkenskapsår avsluta den löpande bokföringen genom att upprätta ett årsbokslut. Till skillnad från vad som gäller för en årsredovisning finns det ingen skyldighet att offentliggöra ett årsbokslut. De företagstyper som omfattas av årsbokslutsreglerna är främst

enskilda näringsidkare, handels- och kommanditbolag med enbart fysiska personer som delägare, ideella föreningar och vissa s.k. familjestiftelser. Även dessa företag kan vara skyldiga att upprätta en årsredovisning om de har en viss storlek eller är moderföretag i en koncern med en viss storlek. Företag som inte är skyldiga att upprätta en årsredovisning och vars årliga nettoomsättning normalt uppgår till högst 3 miljoner kronor får enligt 3 § andra stycket upprätta årsbokslutet i förenklad form.

När det gäller hur årsbokslut ska upprättas hänvisas det i bokföringslagen till ett flertal bestämmelser i årsredovisningslagen (6 kap. 4 §). I oktober 2017 beslutade Bokföringsnämnden att lämna allmänna råd om årsbokslut (BFNAR 2017:3). Till de allmänna råden hör en vägledning som innehåller lagregler, Bokföringsnämndens allmänna råd om årsbokslut, kommentarer och exempel.

Pågående arbete

I betänkandet *Förenklingar för mikroföretag och modernisering av bokföringslagen* (SOU 2021:60) lämnas förslag på åtgärder som syftar till att förenkla och modernisera bokföringslagen. Utredningens övergripande uppdrag har varit att förenkla bokföringsprocessen genom att åstadkomma ett modernt, teknikneutralt och enkelt regelverk för företagen. Betänkandet har remitterats och beredning pågår inom Regeringskansliet.

Nedan redogörs för utredningens förslag i här relevanta delar.

Bevarande och överföring av räkenskapsinformation

Utredningen föreslår att det inte längre ska vara förbjudet att förstöra ursprungligt material med räkenskapsinformation före det fjärde året efter utgången av det kalenderår då räkenskapsåret avslutades. Enligt förslaget ska alltså ett företag få förstöra materialet om räkenskapsinformationen har överförts. Bestämmelsen om överföring förtydligas vidare genom att uttrycket ”på ett betryggande sätt” ersätts med ett krav på att överföringen endast ska få genomföras om den inte innebär en risk för att räkenskapsinformationen förändras eller försvinner. Ändringen är avsedd att vara ett förtydligande snarare än en skärpning, av det nuvarande kravet.

Förvaring av räkenskapsinformation i Sverige

I utredningsuppdraget ingick även att se över reglerna om arkivering av räkenskapsinformation för att åstadkomma förenklingar för företagen, samtidigt som utredningen skulle beakta de skäl och den avvägning mellan olika intressen som underbygger de nuvarande reglerna. När det gäller bokföringslagens krav på förvaring av räkenskapsinformation i Sverige samt krav på anmälan respektive ansökan om förvaring av sådan information utomlands gör utredningen bedömningen att kraven för närvarande inte bör avskaffas. Som skäl anför utredningen att ett avskaffande skulle försvåra möjligheterna för Skatteverket och de brottsutredande myndigheterna att säkerställa tillgång till

räkenskapsinformationen. Utredningen framhåller även att de nuvarande reglerna inte innebär ett absolut förbud mot förvaring utomlands av elektronisk räkenskapsinformation. Sådan förvaring är tillåten om vissa villkor är uppfyllda, bl.a. om företaget kan ge myndigheterna elektronisk åtkomst på begäran samt lämna en adressuppgift eller åtminstone en uppgift om det företag som lagrar informationen och i vilket land den lagras (s. 413–414).

Regler om årsbokslut

Utredningen har även övervägt förenklingar av reglerna om årsbokslut när det gäller regelverkets form och struktur. Utredningen gör bedömningen att bestämmelserna inte bör ändras. Som skäl anförs bl.a. att utredningen i kontakter med företrädare för redovisningsbranschen och företagen inte har fått intrycket att utformningen av bestämmelsen (6 kap. 4 § bokföringslagen) numera skulle vara något problem. Utredningen pekar på att Bokföringsnämndens allmänna råd om årsbokslut med tillhörande vägledning innehåller alla regler som krävs för att upprätta ett årsbokslut som uppfyller lagens krav. Företag ska inte tillämpa andra allmänna råd, rekommendationer eller specifika uttalanden om att upprätta årsbokslut. Det allmänna rådet och vägledningen innebär att de oklarheter och svårigheter som varit förknippade med utformningen av 6 kap. 4 § bokföringslagen är hanterade. Enligt utredningen har det inte heller framkommit behov av att frikoppla reglerna om årsbokslut från reglerna i årsredovisningslagen (s. 441 f.).

Tidigare behandling

Utskottet behandlade motsvarande motionsyrkanden om en moderniserad bokföringslag och arkivering av räkenskapshandlingar våren 2021 (bet. 2020/21:CU8). Utskottet avstyrkte motionsyrkandena med hänvisning till att en utredning fått i uppdrag att förenkla och modernisera bokföringslagen och att detta arbete inte borde föregripas genom en åtgärd från riksdagens sida. Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2020/21:194).

Även motionsyrkanden om förvaring av räkenskapshandlingar i Sverige och om att separera reglerna om årsbokslut i bokföringslagen har tidigare behandlats och avstyrkts av utskottet (bet. 2021/22:CU11). Utskottet anförde som skäl att båda frågeställningarna har utretts av en statlig utredning (SOU 2021:60) och att beredningsarbetet inte borde föregripas genom någon åtgärd från riksdagens sida.

Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2021/22:159).

Utskottets ställningstagande

Som redovisas ovan har en statlig utredning lämnat förslag på åtgärder som syftar till att förenkla och modernisera bokföringslagen (SOU 2021:60). Utredningen har bl.a. sett över de frågeställningar som lyfts fram i motionsyrkandena om en modern och digitalt anpassad bokföringslag. Utredningen

föreslår bl.a. att kravet på att bevara ursprungligt material med räkenskapsinformation som har överfört i fyra år avskaffas. Vidare föreslås en ändring av bestämmelsen om överföring av räkenskapsinformation. Ändringen, som är avsedd att vara ett förtydligande, innebär att räkenskapsinformation endast får överföras om det inte innebär en risk för att räkenskapsinformationen förändras eller försvinner.

Utskottet konstaterar att utredningens förslag ligger i linje med önskemålen i motionerna om att räkenskapsinformation bör kunna överföras till elektronisk form direkt och att den nuvarande hanteringen av både digitala och fysiska underlag bör utmönstras eftersom det innebär ett onödigt dubbelarbete och en administrativ börda. Utskottet anser inte att riksdagen bör föregripa resultatet av den beredning av utredningen som nu pågår inom Regeringskansliet. Det innebär att motionerna 2022/23:1010 (SD) yrkande 12, 2022/23:2192 (C) yrkandena 12 och 13 och 2022/23:1652 (C) avstyrks.

När det sedan gäller motionsförslagen om förvaring av räkenskapsinformation i Sverige och om förenklingar av regelverket för årsbokslut har även dessa frågeställningar övervägts av utredningen. Utredningen har, som redovisas ovan, gjort bedömningen att bokföringslagens nuvarande krav på förvaring av räkenskapsinformation i Sverige för närvarande inte bör avskaffas och att bestämmelserna om årsbokslut inte bör ändras. Utskottet anser, i likhet med tidigare ställningstagande, att resultatet av den pågående beredningen inte bör föregripas genom någon åtgärd från riksdagens sida. Motion 2022/23:1010 (SD) yrkandena 13 och 14 avstyrks därför.

Krav på aktiekapital och tvångslikvidation

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om en översyn av bestämmelserna om krav på aktiekapital och tvångslikvidation i aktiebolagslagen. Utskottet hänvisar till en pågående utredning.

Jämför reservation 3 (SD).

Motionen

I kommittémotion 2022/23:1010 av Mikael Eskilander m.fl. (SD) anfördes att den sänkning av kravet på aktiekapital som trädde i kraft den 1 januari 2020 innebär att företag snabbt kan få likvidationsproblem. Enligt motionärerna bör det finnas ett system med en nivå för startkapital och en högre nivå för det aktiekapital som leder till att bestämmelserna om tvångslikvidation blir tillämpliga. Mot den bakgrunden begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör låta utreda vad som utgör ett optimalt krav på kapital i ett aktiebolag med avseende på likvidationsbestämmelserna (yrkande 2). Motionärerna föreslår vidare att regeringen låter utreda hur krav på aktiekapital som ökar över tid

kan fungera i Sverige med hänsyn till likvidationsbestämmelserna i (yrkande 3.)

Gällande rätt

Regelverket för aktiebolag finns i aktiebolagslagen (2005:551). Ett grundläggande drag hos aktiebolag är att aktieägarna inte ansvarar personligen för bolagets skulder. För att balansera denna avsaknad av personligt betalningsansvar finns det regler som ska garantera att bolaget alltid har tillgångar som minst motsvarar bolagets skyldigheter. En sådan grundläggande regel är kravet på att det ska finnas ett aktiekapital. I aktiebolagslagen finns bestämmelser som ålägger bolagets styrelse och aktieägare att agera på ett visst sätt vid tecken på kapitalbrist i bolaget, i första hand när det finns anledning att anta att bolagets eget kapital understiger hälften av det registrerade aktiekapitalet. Om bolaget inte förmår läka kapitalbristen är bolaget skyldigt att gå i likvidation (se 25 kap. 13–20 §§).

Den 1 januari 2020 sänktes det lägsta tillåtna aktiekapitalet i privata aktiebolag från 50 000 kronor till 25 000 kronor (prop. 2019/20:21, bet. 2019/20:CU5, rskr. 2019/20:78). Lagändringen syftade till att göra aktiebolagsformen mer tillgänglig för den som driver eller vill starta ett företag samt att främja företagande, särskilt inom tjänstesektorn där många företag har ett lägre kapitalbehov än i andra sektorer.

I lagstiftningsärendet underströk ett stort antal remissinstanser behovet av en översyn av framför allt reglerna om tvångslikvidation och personligt ansvar vid kapitalbrist. Regeringen konstaterade i den delen att sänkningen av kapitalkravet för ett bolag som väljer att ha lägsta tillåtna aktiekapital innebär att marginalen till det att halva aktiekapitalet är förbrukat minskas med 12 500 kronor. Det betyder att reglerna om tvångslikvidation kan aktualiseras ännu snabbare än tidigare, med de kostnader och besvär som det medför för bolaget. Mot den bakgrunden uttalade regeringen att det fanns anledning att i ett annat sammanhang överväga behovet av att se över det aktuella regelverket (prop. 2019/20:21 s. 14).

Pågående arbete

Regeringen gav den 22 december 2021 en särskild utredare i uppdrag att överväga och föreslå åtgärder som syftar till att motverka att aktiebolag och andra företag används för att begå brott och andra oegentligheter (dir. 2021:115). I uppdraget ingår även att analysera för- och nackdelar med reglerna om tvångslikvidation vid kapitalbrist och reglernas funktion i det aktiebolagsrättsliga borgenärsskyddssystemet. Utredaren ska vidare bedöma om nuvarande regelverk behöver justeras eller om det bör införas en annan typ av regler, och då särskilt beakta att reglerna ska ge ett starkt borgenärsskydd och vara anpassade till det sänkta kapitalkravet. Utredningen ska föreslå de författningsändringar som behövs.

Uppdraget ska redovisas senast den 22 juni 2023.

Tidigare behandling

Utskottet behandlade och avstyrkte motionsyrkanden motsvarande de som nu är aktuella dels i samband med lagstiftningsärendet om sänkt krav på aktiekapital (bet. 2019/20:CU5), dels våren 2021 (bet. 2020/21:CU8). I det senaste ärendet vidhöll utskottet sin tidigare inställning att det finns skäl att se över bestämmelserna om tvångslikvidation med hänsyn till det sänkta kravet på aktiekapital. Mot bakgrund av att regeringen i lagstiftningsärendet om sänkt aktiekapital förklarat att det finns anledning att i ett annat sammanhang överväga behovet av att se över det aktuella regelverket ansåg utskottet att det inte fanns behov av ett tillkännagivande från riksdagens sida. Utskottet utgick vidare från att regeringen i ett lämpligt sammanhang skulle ta initiativ till en översyn.

Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2020/21:194).

Utskottets ställningstagande

Som utskottet tidigare uttalat finns det skäl att göra en översyn av bestämmelserna om tvångslikvidation i aktiebolagslagen med hänsyn till det sänkta kravet på aktiekapital. Utskottet konstaterar att en statlig utredning nu har i uppdrag att analysera för- och nackdelar med reglerna om tvångslikvidation vid kapitalbrist och reglernas funktion i det aktiebolagsrättsliga borgenärsskyddssystemet (dir. 2021:115). Utredningen ska bedöma om det nuvarande regelverket behöver justeras eller om det behövs andra typer av regler, och uppdraget ska redovisas senast den 22 juni 2023. Utskottet anser mot den bakgrunden att det inte finns skäl för riksdagen att ta ett initiativ i frågan. Motionsyrkandena avstyrks.

Digitala stämmor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att regeringen bör låta utreda hur möjligheten att hålla digitala stämmor kan permanentas. Utskottet hänvisar till en aviserad proposition om digitala stämmor.

Motionen

I kommittémotion 2022/23:1010 av Mikael Eskilander m.fl. (SD) yrkande 4 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör låta utreda hur möjligheten att hålla digitala bolagsstämmor kan permanentas. Motionärerna anför att digitala stämmor ligger i linje med den tekniska digitala utvecklingen i samhället och förenklar företags och föreningars processer.

Bakgrund

Lagen (2020:198) om tillfälliga undantag för att underlätta genomförandet av bolags- och föreningsstämmor infördes för att underlätta genomförandet av stämmor på ett sådant sätt att risken för spridning av det virus som orsakar covid-19 kunde minimeras (1 § och prop. 2019/20:143, bet. 2019/20:CU26, rskr. 2019/20:205). Lagen trädde i kraft den 15 april 2020 och innebar inledningsvis att företagen fick en ökad möjlighet att använda sig av bl.a. insamling av fullmakter och poströstning vid en stämma. Genom ytterligare lagändringar, som trädde i kraft den 18 maj 2020, blev det möjligt för aktiebolag och ekonomiska föreningar att genomföra bolags- respektive föreningsstämmor helt utan fysiskt deltagande (prop. 2019/20:163, bet. 2019/20:CU29, rskr. 2019/20:265). Bestämmelserna innebar att en stämma kunde hållas antingen genom elektronisk uppkoppling i kombination med poströstning eller genom att aktieägarna eller medlemmarna deltog i stämman enbart genom poströstning. Om stämman hölls med enbart poströstning skulle aktieägare och medlemmar kunna ta till vara även sina övriga rättigheter per post. Lagen var inledningsvis avsedd att gälla under 2020 men förlängdes sedan med ytterligare ett år. Lagen upphörde att gälla vid utgången av 2021. Den 1 mars 2022 återinfördes den tillfälliga lagen och gällde fram till utgången av 2022 (prop. 2021/22:112, bet. 2021/22:CU15, rskr. 2021/22:162).

Regeringen har aviserat en proposition om digitala stämmor i september 2023.

Tidigare behandling

I samband med det senaste lagstiftningsärendet behandlade och avstyrkte utskottet ett motionsyrkande motsvarande det nu aktuella. Utskottet anförde följande skäl:

Som framgår ovan redovisar regeringen i propositionen att Bolagsverket förordar att det görs en översyn av den tillfälliga regleringen med inriktning på att göra åtminstone några av bestämmelserna bestående. Enligt verket bör en sådan översyn omfatta en större och djupare genomgång av den tillfälliga regleringen och dess verkningar. Regeringen förklarar att det inom Justitiedepartementet pågår ett arbete med att analysera frågan om att införa permanenta regler om bl.a. digitala stämmor. I det arbetet är en utvärdering av den tillfälliga regleringen en viktig del, som även flera remissinstanser pekar på. Mot den bakgrunden finner utskottet inte skäl för någon åtgärd med anledning av motionerna, som därför avstyrks.

Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2021/22:162).

Utskottets ställningstagande

Som redovisas ovan har regeringen aviserat en proposition om digitala stämmor i september 2023. Motionsyrkandet får därmed anses vara tillgodosett, och det avstyrks därför.

Krav på sammansättning i bolagsstyrelser

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår dels ett motionsyrkande om att det inte ska ställas krav på kvotering vid tillsättning av styrelseledamöter och anställning i aktiebolag, dels ett motionsyrkande om att införa lagstiftning om kvotering.

Jämför reservation 4 (SD) och 5 (MP).

Motionerna

I kommittémotion 2022/23:1010 av Mikael Eskilandersson (SD) m.fl. yrkande 5 begärs ett tillkännagivande om att företag inte ska tvingas använda sig av kvotering vid tillsättning av bolagsstyrelser eller vid anställning av medarbetare. Motionärerna anför att personliga uppgifter om kön, ursprung och liknande är ovidkommande när en styrelse ska väljas och motsätter sig därför all form av kvotering.

I partimotion 2022/23:2277 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkande 8 anför att kvinnor är kraftigt underrepresenterade i bolagsstyrelser och att utvecklingen går för långsamt. Motionärerna vill därför se en lagstiftning om kvotering i bolagsstyrelser som innebär att minst 40 procent av ledamöterna i alla börsnoterade, kommunala och statliga bolag ska vara kvinnor. Ett tillkännagivande föreslås i enlighet med detta.

Bakgrund

I aktiebolagslagen (2005:551) finns bestämmelser om ett aktiebolags ledning. I alla aktiebolag ska det finnas en styrelse som ansvarar för bolagets organisation och förvaltning (8 kap. 1 §). Ett publikt aktiebolag ska ha en styrelse med minst tre ledamöter (8 kap. 46 §). I ett privat bolag får dock styrelsen bestå av en eller två ledamöter, om det finns minst en suppleant (8 kap. 3 §). Aktiebolagslagen innehåller inte några bestämmelser om hur styrelsemedlemmar ska nomineras för val. Den innehåller inte heller bestämmelser om krav på en nomineringskommitté eller valberedning.

Frågor om hur en styrelse bör tillsättas i börsbolag behandlas i Svensk kod för bolagsstyrning, som är en form av självreglering. Kollegiet för svensk bolagsstyrning ansvarar för koden som gäller för alla svenska noterade aktiebolag. När det gäller en styrelses sammansättning anges i koden att styrelsen ska ha en ändamålsenlig sammansättning med hänsyn till bolagets verksamhet, utvecklingsskede och förhållandena i övrigt och att den ska präglas av mångsidighet och bredd när det gäller ledamöternas kompetens, erfarenhet och bakgrund. En jämn könsfördelning i styrelsen ska eftersträvas och valberedningen ska särskilt motivera sitt förslag till styrelsesammansättning mot bakgrund av kravet om en jämn könsfördelning.

För de statligt ägda bolagen gäller enligt statens ägarpolicy i stort motsvarande krav, dvs. styrelsen ska ha en med hänsyn till bolagets verksamhet, utvecklingsskede och förhållandena i övrigt ändamålsenlig sammansättning präglad av mångsidighet och bredd när det gäller de bolagsstämموvalda ledamöternas kompetens, erfarenhet och bakgrund. Därutöver ska även mångfaldsaspekter såsom etnisk och kulturell bakgrund vägas in. Urvalet av ledamöter görs utifrån en bred rekryteringsbas i syfte att ta till vara kompetens hos såväl kvinnor och män som personer med olika bakgrund och erfarenheter.

EU-direktiv om jämnare könsfördelning

Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2022/2381 av den 23 november 2022 om en jämnare könsfördelning bland styrelseledamöter i börsnoterade företag och därmed sammanhängande åtgärder har nyligen antagits.

I direktivet regleras hur styrelseledamöter i börsbolag ska tillsättas. Mikroföretag och medelstora företag är undantagna från direktivets tillämpningsområde. Enligt det nya EU-direktivet ska medlemsstaterna säkerställa att de börsnoterade bolagen omfattas av målsättningen att det underrepresenterade könet senast den 30 juni 2026 ska ha minst 33 procent av styrelseposterna. Medlemsstaterna kan i stället ha en målsättning om 40 procent som endast avser icke verkställande styrelseledamöter. De bolag som inte når upp till den valda målsättningen ska justera processen för urval av kandidater för tillsättning eller val till poster som styrelseledamot. Det ska vara möjligt för medlemsstaterna att tillämpa de kvantitativa målen separat för aktieägarrepresentanter och arbetstagarrepresentanter.

Direktivet innehåller också bestämmelser om att bolagen årligen ska lämna uppgifter om könsrepresentationen i sina styrelser. De bolag som inte når upp till målsättningen ska förklara varför de inte gör det och redogöra för vilka åtgärder som vidtas för att nå målet. Medlemsstaterna ska vidare utse ett eller flera organ för att främja, analysera, övervaka och stödja en jämn könsfördelning i bolagsstyrelser.

Medlemsstaterna ska senast den 28 december 2024 anta de lagändringar som är nödvändiga för att följa direktivet. Medlemsstaterna har dock möjlighet att under vissa förhållanden skjuta upp tillämpningen av direktivets bestämmelser om tillsättningsförfarandet för styrelseledamöter. Möjligheten till uppskjuten tillämpning finns bl.a. så länge det underrepresenterade könet har minst 25 procent av alla poster som styrelseledamot i börsnoterade företag i medlemsstaten.

Pågående arbete

Regeringen beslutade den 1 december 2022 att ge Utredningen om hållbarhetsredovisning (dir. 2022:134) i uppdrag att ta ställning till hur direktivet om en

jämnare könsfördelning i bolagsstyrelser ska genomföras i Sverige och lämna nödvändiga författningsförslag.

I kommittédirektiven gör regeringen bedömningen att Sverige har möjlighet att skjuta upp tillämpningen av direktivets bestämmelser om tillsättningsförfarandet för styrelseledamöter. Utredningsuppdraget omfattar därmed inte denna del av direktivet.

Uppdraget ska redovisas senast den 1 juni 2023.

Riksdagens tillkännagivande

Riksdagen beslutade, på utskottets förslag, våren 2017 ett tillkännagivande om att regeringen inom EU bör verka för nationellt självbestämmande i fråga om könsfördelningen i svenska börsbolags styrelser (bet. 2016/17:CU6, rskr. 2016/17:133). I skrivelse 2021/22:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2021 anförde regeringen att tillkännagivandet inte är slutbehandlat. Regeringen anförde följande:

EU-kommissionen lade 2012 fram ett förslag till direktiv om en jämnare könsfördelning bland styrelseledamöter i börsnoterade bolag. Förhandlingarna om förslaget pågår alljämt i rådet. Arbetet har under en längre tid varit vilande eftersom det har funnits en blockerande minoritet, där Sverige har ingått, mot förslaget. Arbetet har dock återupptagits under det franska ordförandeskapet och det finns inte längre någon blockerande minoritet mot förslaget, som alltså kan förväntas antas.

Vid det skriftliga samrådet med EU-nämnden inför rådets antagande av EU-direktivet gav EU-nämnden stöd till regeringens ståndpunkt att rösta nej till förslaget (protokoll från EU-nämnden 2022/23:5 bil. 2).

Tidigare behandling

Utskottet behandlade motionsyrkanden motsvarande de nu aktuella våren 2021 (bet. 2020/21:CU8). Utskottet avstyrkte motionsyrkandena av följande skäl:

Inledningsvis vill utskottet framhålla att det inte har ändrat uppfattning i frågan om att en jämnare könsfördelning bör främjas med andra åtgärder än lagstiftning. Förslaget i motion 2020/21:2696 (MP) yrkande 19 om att införa lagstiftning om kvotering i bolagsstyrelser bör därför avslås.

Därefter konstaterar utskottet att regeringen har avslutat beredningen av ett förslag till lagstiftning inom området genom att promemorian Jämn könsfördelning i bolagsstyrelser (Ds 2016:32) har lagts till handlingarna. Något aktivt nationellt arbete i frågan pågår alltså inte inom Regeringskansliet. Detta är tillfredsställande.

Såsom redovisats ovan har riksdagen, på utskottets förslag, tillkännagett för regeringen att den inom EU bör verka för nationellt självbestämmande i fråga om könsfördelningen i svenska börsbolags styrelser. Utskottet utgår från att regeringen agerar i enlighet med detta när förhandlingarna av kommissionens förslag till direktiv om en jämnare könsfördelning i bolagsstyrelser återupptas under 2021.

Mot den bakgrunden måste det förutsättas att det arbete som regeringen redan bedriver ligger i linje med förslaget i motion 2020/21:1613 (SD)

yrkande 6 om att det inte ska införas krav på kvotering i bolagsstyrelser. Det finns därför inte anledning för riksdagen att åter ta ett initiativ i frågan. Motionsyrkandet bör avslås.

Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2020/21:194).

Utskottets ställningstagande

Till att börja med har utskottet inte ändrat uppfattning i frågan om att en jämnare könsfördelning bör främjas med andra åtgärder än lagstiftning. Förslaget i motion 2022/23:2277 (MP) yrkande 8 om att införa lagstiftning om kvotering i bolagsstyrelser avstyrks därför.

Utskottet konstaterar därefter att regeringen, i enlighet med riksdagens tillkännagivande om att regeringen inom EU ska verka för ett nationellt självbestämmande i svenska börsbolag, röstade nej till det nya EU-direktivet om jämnare könsfördelning i bolagsstyrelser. Nu har emellertid direktivet antagits, och det utreds för närvarande hur det kan genomföras i svensk rätt. Utredningen omfattar dock inte genomförandet av direktivets bestämmelser om tillsättningsförfarandet för styrelseledamöter. Som redovisas ovan är det regeringens bedömning att Sverige har möjlighet att skjuta upp tillämpningen av dessa bestämmelser.

Eftersom den pågående utredningen inte omfattar frågan om tillsättning av styrelseledamöter ser utskottet inte nu behov av ett tillkännagivande från riksdagen med anledning av vad som anförs i motion 2022/23:1010 (SD) yrkande 5 om kvotering i bolagsstyrelser och vid anställning av medarbetare. Motionsyrkandet avstyrks därmed.

Företags rapportering om hållbarhet och mångfald

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om mångfaldsredovisning och hållbarhetsredovisning samt ett motionsyrkande om att lyfta fram biologisk mångfald i företagens hållbarhetsredovisning. Utskottet hänvisar bl.a. till en pågående utredning.

Jämför reservation 6 (SD) och 7 (C).

Motionerna

I kommittémotion 2022/23:1010 av Mikael Eskilander (SD) m.fl. yrkande 6 begärs ett tillkännagivande till regeringen om att så långt det är möjligt avskaffa de krav på mångfaldsredovisningar som i dag gäller för företag. Vidare begär motionärerna ett tillkännagivande om att regeringen inom EU bör verka för att mångfaldsredovisningar avskaffas (yrkande 7). Slutligen föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör låta undersöka och redovisa i vilken utsträckning kraven på hållbarhetsredovisning resulterar

i konkret nytta samt redovisa de konsekvenser i form av ökad administration och ökade kostnader som hållbarhetsredovisningen medför för företagen (yrkande 8).

I kommittémotion 2022/23:908 av Stina Larsson m.fl. (C) yrkande 29 begärs ett tillkännagivande till regeringen om att berörda myndigheter bör fördjupa sitt samarbete med näringslivet och forskningen för att lyfta in arbetet med biologisk mångfald i företagens hållbarhetsredovisningar.

Bakgrund

I lagstiftningsärendet Företagens rapportering om hållbarhet och mångfaldspolicy (prop. 2015/16:193, bet. 2016/17:CU2, rskr. 2016/17:25) genomfördes ett EU-direktiv på området¹. Genom lagstiftningen infördes krav på att alla företag av en viss storlek ska upprätta en hållbarhetsrapport med upplysningar om miljö, sociala förhållanden, personal, respekt för mänskliga rättigheter och motverkande av korruption. Det infördes även krav på att bolagsstyrningsrapporten för stora noterade företag ska innehålla en beskrivning av den mångfaldspolicy som tillämpas för företagets styrelse när det gäller exempelvis ålder, kön eller utbildnings- och yrkesbakgrund. Det övergripande syftet med hållbarhetsrapporteringen är att göra informationen om hur företag arbetar med hållbarhetsfrågor mer öppen och jämförbar. Lagstiftningen, som trädde i kraft den 1 december 2016, infördes genom ändringar i bl.a. årsredovisningslagen.

Krav på hållbarhetsrapportering

En hållbarhetsrapport ska innehålla de hållbarhetsupplysningar som behövs för förståelsen av företagets utveckling, ställning och resultat samt konsekvenserna av verksamheten, däribland upplysningar i frågor som rör miljö, sociala förhållanden, personal, respekt för mänskliga rättigheter och motverkande av korruption. Vid genomförandet av EU-direktivets krav på hållbarhetsrapportering föreslog regeringen att rapporteringskravet skulle kopplas till de gränsvärden som definierar stora företag enligt redovisningsdirektivet (2013/34/EU). Det innebär att den svenska regleringen omfattar fler företag än vad direktivet kräver. De företag som omfattas av rapporteringskravet enligt den svenska regleringen uppfyller fler än ett av följande villkor: medelantalet anställda är för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren mer än 250, balansomslutningen är för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren mer än 175 miljoner kronor och nettoomsättningen är för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren mer än 350 miljoner kronor. Även stora företag som är moderföretag i en koncern ska upprätta en hållbarhetsrapport för koncernen. Detsamma gäller om moderföretaget är ett noterat företag, ett kreditinstitut, ett värdepappersbolag, ett försäkringsbolag eller ett finansiellt

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/95/EU om ändring av direktiv 2013/34/EU vad gäller vissa stora företags och koncerners tillhandahållande av icke-finansiell information och upplysningar om mångfaldspolicy.

holdingföretag och koncernen uppfyller fler än ett av de ovannämnda villkoren. Rapporten får lämnas i företagets förvaltningsberättelse eller i en handling åtskild från årsredovisningen,

Krav på upplysningar om mångfaldspolicy

Bestämmelserna om krav på mångfaldsrapportering innebär att bolagsstyrningsrapporten för stora noterade företag ska innehålla en beskrivning av den mångfaldspolicy som tillämpas för företagets styrelse när det gäller exempelvis ålder, kön eller utbildnings- och yrkesbakgrund. Rapporten ska också ange mångfaldspolicyns mål, hur den har genomförts under räkenskapsperioden och resultaten av genomförandet. Om bolaget inte tillämpar någon mångfaldspolicy ska rapporten innehålla en motivering till det. Kravet på upplysningar om mångfaldspolicy har bl.a. till syfte att öka mångfalden i styrelserna. Kravet gäller noterade bolag som uppfyller mer än ett av följande villkor: medelantalet anställda har under vart och ett av de två senaste räkenskapsåren varit mer än 250, balansomslutningen har för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren varit mer än 175 miljoner kronor eller nettoomsättningen har för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren varit mer än 350 miljoner kronor. I propositionen gjorde regeringen bedömningen att de nya bestämmelserna skulle komma att omfatta omkring 50 företag i Sverige. Regeringen uttalade vidare att reformen, när den varit i kraft en tid, bör följas upp och utvärderas (prop. 2015/16:193 s. 44).

Ändring av EU-direktivet om företagens hållbarhetsrapportering

Den 14 december 2022 antogs ändringar av EU-direktivet om företagens hållbarhetsrapportering². Det nya direktivet innebär att stora företag och noterade små och medelstora företag ska inkludera en hållbarhetsrapport som ett särskilt avsnitt i förvaltningsberättelsen. Hållbarhetsrapporten ska innehålla den information som behövs för att förstå företagets eller koncernens inverkan på hållbarhetsfrågor och hur hållbarhetsfrågor påverkar företagets eller koncernens utveckling, resultat och ställning. Informationen ska lämnas i enlighet med standarder för hållbarhetsrapportering. Dessa standarder ska kommissionen anta som delegerade akter.

När det gäller miljöfaktorer ska företagen lämna information om bl.a. begränsningar av klimatförändringar till följd av utsläpp av växthusgaser, klimatanpassning, föroreningar samt biologisk mångfald och ekosystem. När det gäller sociala faktorer ska information lämnas om lika behandling och möjligheter för alla, inklusive jämställdhet och lika lön för likvärdigt arbete, utbildning och kompetensutveckling, sysselsättning och social delaktighet för personer med funktionsnedsättning, åtgärder mot våld och trakasserier på arbetsplatsen samt mångfald. För noterade företag som enligt direktivet även

² Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2022/2464 om ändring av förordning (EU) nr 537/2014, direktiv 2004/109/EG, direktiv 2006/43/EG och direktiv 2013/34/EU vad gäller företagens hållbarhetsrapportering.

ska redovisa en mångfaldspolicy anses denna skyldighet vara uppfylld om hållbarhetsrapporten innehåller den information som ska lämnas enligt bestämmelsen om mångfaldspolicy och en hänvisning om detta görs i bolagsstyrningsrapporten (se artikel 19a punkt 5 a och b).

Hållbarhetsrapporterna ska granskas av en revisor eller annan tredje part. Nya krav på kunskap och erfarenhet ska ställas på revisorer som vill åta sig uppdrag att granska hållbarhetsrapporter.

Pågående arbete

Regeringen beslutade den 28 april 2022 om ett tilläggsdirektiv till Utredningen om skattetransparens och några redovisningsfrågor (dir. 2022:34). Utredaren fick då även i uppdrag att ta ställning till hur det nya EU-direktivet om företagens hållbarhetsrapportering ska genomföras i Sverige. Utredaren ska i den utsträckning det behövs belysa olika alternativ för att genomföra direktivet, redovisa för- och nackdelarna med dem och lämna nödvändiga författningsförslag.

Uppdraget ska redovisas senast den 1 juni 2023.

Riksdagens tillkännagivande

Riksdagen beslutade, på utskottets förslag, hösten 2017 om ett tillkännagivande till regeringen om att den bör återkomma med lagförslag som innebär minskade krav på hållbarhetsrapportering för företag (bet. 2017/18:CU7, rskr. 2017/18:123). Som skäl anförde utskottet följande:

Den överreglering som har genomförts i svensk rätt leder till ökad regelbörda och ökade kostnader för företagen, vilket på sikt riskerar att försvaga den svenska konkurrenskraften. På förslag av utskottet har riksdagen ställt sig bakom ett tillkännagivande om att regeringen ska återkomma med förslag som i fråga om kategoriindelning i årsredovisningslagen utgår från ambitionen att minska företagens regelbörda (bet. 2015/16:CU6). De lagändringar som nyligen antagits när det gäller vilka företag som ska omfattas av kravet på hållbarhetsrapportering går i motsatt riktning mot denna ambition och medför i stället en ökning av regelbördan. Utskottet anser därför att svensk lagstiftning bör ändras och anpassas till EU-direktivets krav.

I skrivelse 2021/22:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2021 anförde regeringen att tillkännagivandet om hållbarhetsrapportering inte är slutbehandlat. Regeringen anförde följande:

Riksdagen har tillkännagett för regeringen vad utskottet anför om att regeringen bör återkomma med lagförslag som innebär minskade krav på hållbarhetsrapportering för företag (bet. 2017/18:CU7 s. 6 f.). De regler om hållbarhetsrapportering som föreslogs i propositionen Företagens rapportering om hållbarhet och mångfaldspolicy (prop. 2015/16:193) och som trädde i kraft den 1 december 2016 fick fullt genomslag först i samband med de årsredovisningar som offentliggjordes under 2018. De har alltså tillämpats under relativt kort tid. Under våren 2021 presenterade Europeiska kommissionen ett förslag till ett ändringsdirektiv om

hållbarhetsrapportering. Förslaget kan bl.a. komma att innebära en utökning av antalet företag som omfattas av krav på hållbarhetsrapportering. Ställning till vilka åtgärder som bör vidtas med anledning av tillkännagivandet kan tidigast tas efter det att förhandlingarna om ändringsdirektivet har slutförts. Punkten är inte slutbehandlad.

Tidigare behandling

Våren 2021 behandlade utskottet motionsyrkanden motsvarande de som nu är aktuella om att avskaffa de krav på mångfaldsredovisningar som i dag gäller för företag och att regeringen inom EU bör verka för att mångfaldsredovisningar avskaffas (bet. 2020/21:CU8). Utskottet avstyrkte motionsyrkandena med hänvisning till att den pågående översynen inom EU av det direktiv som innebär krav på rapportering om hållbarhet och mångfaldspolicy inte bör föregripas genom någon åtgärd från riksdagens sida.

Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2020/21:194).

Utskottets ställningstagande

Som redovisas ovan har EU-direktivet om företags hållbarhetsrapportering nyligen ändrats. För noterade företag som även ska redovisa en mångfaldspolicy innebär det nya direktivet att denna skyldighet anses vara uppfylld om hållbarhetsrapporten innehåller den information som ska lämnas enligt bestämmelsen om mångfaldspolicy och om en hänvisning om detta görs i bolagsstyrningsrapporten. En särskild utredare har i uppdrag att ta ställning till hur det nya direktivet ska genomföras i svensk rätt, och uppdraget ska redovisas senast den 1 juni 2023.

Inledningsvis vill utskottet framhålla att det fortfarande anser att det inte finns anledning att vid genomförandet av EU-direktivet gå längre än vad direktivet kräver när det gäller hållbarhetsrapportering och mångfaldsredovisning. Som utskottet tidigare har påpekat leder en överreglering till en ökad regelbörda och ökade kostnader för företagen. Utskottet förutsätter att regeringen kommer att beakta riksdagens tillkännagivande från 2017 vid sin kommande beredning av frågan hur det nya direktivet ska genomföras i svensk rätt. Utskottet utgår vidare från att konsekvenserna för bl.a. företagen kommer att belysas i detta arbete. Mot den bakgrunden anser utskottet att det inte finns skäl för riksdagen att ta ett initiativ med anledning av vad som anförs i motion 2022/23:1010 (SD) yrkandena 6–8.

När det sedan gäller motion 2022/23:908 (C) yrkande 29 om att fördjupa samarbetet med näringslivet och forskningen för att lyfta in arbetet med biologisk mångfald konstaterar utskottet att det i det aktuella EU-direktivet ställs krav på företagen att rapportera om miljöfaktorer såsom biologisk mångfald. Biologisk mångfald är således en del av företagens hållbarhetsrapportering. Utskottet är inte berett att ställa sig bakom ett tillkännagivande till regeringen med anledning av vad som anförs i motionen. Motionsyrkandet avstyrks.

Företag som brottsverktyg

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om åtgärder som motverkar bolagsmålvakter och att företag används som brottsverktyg. Utskottet hänvisar till pågående utredningsarbete.

Jämför reservation 8 (SD).

Motionerna

I kommittémotion 2022/23:1010 av Mikael Eskilander (SD) m.fl. föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör säkerställa att det råder nolltolerans mot bolagsmålvakter (yrkande 9). Motionärerna föreslår även ett tillkännagivande om att regeringen bör följa upp den metod som används för att motverka bolagsmålvakter (yrkande 10). Slutligen föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör verka för att ändra lagstiftningen så att Bolagsverket ska ha möjlighet att neka registrering av näringsverksamhet för misstänkta bolagsmålvakter (yrkande 11).

Även i kommittémotion 2022/23:966 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 3 föreslås ett tillkännagivande om nolltolerans mot bolagsmålvakter.

I motion 2022/23:359 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkande 8 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör göra en översyn av aktiebolagslagens bestämmelser för att undvika att aktiebolagsformen används för att begå bedrägerier. Motionären anför att det bör utredas hur fortsatt enkla regler för att bilda bolag kan kombineras med ökad kontroll, t.ex. genom att införa revisionsplikt för vissa affärstransaktioner.

Bakgrund

Med en bolagsmålvalt avses en person som, ofta mot ersättning, låter sig utses till företrädare för ett bolag utan att ha för avsikt att seriöst delta i bolagets verksamhet. Syftet med att använda en målvalt är att dölja den verkliga huvudmannen som önskar undgå straff- eller betalningsansvar. Aktiebolagslagen (2005:551) innehåller bestämmelser som syftar till att förhindra användandet av bolagsmålvakter. Av lagen följer att man inte utan godtagbara skäl får utse någon till styrelseledamot som inte avser att delta i sådan verksamhet som styrelsen enligt lag ska utföra (8 kap. 12 §). Motsvarande gäller också för verkställande direktörer (8 kap. 32 §). Den som uppsåtligen medverkar till ett beslut att utse en styrelseledamot, styrelsesuppleant, verkställande direktör eller vice verkställande direktör i strid med nämnda bestämmelser ska dömas till straff, om åtgärden är ägnad att dölja vem eller vilka som utövar eller har utövat den faktiska ledningen av bolaget (30 kap. 1 § tredje stycket). Detsamma gäller den som uppsåtligen åtar sig ett sådant

uppdrag i strid med bestämmelserna. Straffskalan för brott mot målvaktsbestämmelserna sträcker sig från böter till ett års fängelse. Vidare gäller att den som är underårig eller i konkurs eller som har en förvaltare enligt föräldrabalken inte kan vara styrelseledamot, och detsamma gäller för den som har näringsförbud (8 kap. 11 §).

Bestämmelser om näringsförbud finns i lagen (2014:836) om näringsförbud. Ett beslut om näringsförbud innebär att en näringsidkare under viss tid meddelas begränsningar i rätten att bedriva eller ta del i näringsverksamhet. Näringsförbud kan meddelas på grund av brott eller underlåtenhet att betala skatt och i samband med konkurs. Ansökan om näringsförbud på grund av brott görs av allmän åklagare. Ansökan om näringsförbud på grund av underlåtenhet att betala skatt och i samband med konkurs får göras av Kronofogdemyndigheten om allmän åklagare har avstått från att ansöka om näringsförbud. Ansökan prövas av allmän domstol.

Ekobrottsmyndigheten och Kronofogdemyndigheten inledde hösten 2019 ett samverkansprojekt för att motverka att målvakter tillsätts som företrädare för bolag och används i brottslig verksamhet. Syftet med projektet är att hitta effektiva arbetsmetoder för att få till stånd näringsförbud för dessa individer. I projektet deltar även Bolagsverket och Skatteverket.

Pågående arbete

Regeringen gav den 22 december 2021 en särskild utredare i uppdrag att överväga och föreslå åtgärder som syftar till att motverka att aktiebolag och andra företag används för att begå brott och andra oegentligheter (dir. 2021:115). I kommittédirektiven redogör regeringen för de åtgärder som Bolagsverket vidtagit för att motverka ekonomisk brottslighet. Samtidigt konstaterar regeringen att det i olika sammanhang har framförts att Bolagsverkets uppdrag behöver ses över och att myndigheten behöver få fler verktyg för att effektivt kunna bidra till arbetet mot ekonomisk och organiserad brottslighet. Det handlar bl.a. om att ge Bolagsverket en mer kontrollerande och brottsförebyggande roll.

En utredare har därför bl.a. fått i uppdrag att

- bedöma om ett nytt författningsstöd behövs för att Bolagsverket ska kunna behandla personuppgifter i brottsförebyggande syfte
- bedöma Bolagsverkets behov av att kunna hålla viss information hemlig för att underlätta samverkan med andra myndigheter i det brottsförebyggande arbetet
- ta ställning till om Bolagsverket bör ges möjlighet att i brottsförebyggande syfte genomföra utökade kontroller för att identifiera målvakter och effektivisera arbetet med att säkerställa att målvaktsförbudet följs
- bedöma om straffet för brott mot målvaktsförbudet bör skärpas och i så fall lämna sådana förslag
- bedöma om Bolagsverket vid registreringsärenden bör ges möjlighet att förelägga anmälaren eller den som anmälan avser att inställa sig

personligen vid myndigheten i syfte att kontrollera dennes behörighet att företräda bolaget

- analysera behovet av författningsstöd för att Bolagsverket ska kunna vägra registrering och avregistrera uppgifter om företrädare eller andra uppgifter om företag i myndighetens register
- redovisa de för- och nackdelar som finns med nuvarande undantag från revisionsplikten för små aktiebolag respektive en återinförd revisionsplikt för sådana bolag och föreslå de författningsändringar som skulle krävas vid ett återinförande av revisionsplikten.

Uppdraget ska redovisas senast den 22 juni 2023.

Riksdagens tillkännagivanden

Riksdagen beslutade våren 2021, på utskottets förslag, om ett tillkännagivande till regeringen om att göra en översyn av lagstiftningen för att motverka förekomsten av bolagsmålvakter (bet. 2020/21:CU8, rskr. 2020/21:194). Ytterligare ett tillkännagivande om företag som brottsverktyg och bolagsmålvakter föreslogs av utskottet våren 2022 (bet. 2021/22:CU11). Som skäl anförde utskottet följande:

Utskottet konstaterar att regeringen nu har tillsatt en utredning med uppdrag att överväga och föreslå åtgärder som syftar till att motverka att aktiebolag och andra företag används för att begå brott och andra oegentligheter (dir. 2021:115). Utskottet ser positivt på detta och anser att det är ett steg i rätt riktning. Utskottet anser dock att frågan är så angelägen att det finns anledning för riksdagen att återigen understryka vikten av att lagstiftning som motverkar förekomsten av bolagsmålvakter och att företag därigenom kan användas som brottsverktyg kommer på plats så snart som möjligt. När det pågående utredningsuppdraget har redovisats bör regeringen därför prioritera arbetet med beredningen av förslagen och återkomma till riksdagen med lagförslag.

Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2021/22:159).

Utskottets ställningstagande

Utskottet ser, i likhet med motionärerna, allvarligt på att företag används i brottslig verksamhet och att förbudet mot bolagsmålvakter i aktiebolagslagen inte upprätthålls. Som redovisas ovan har riksdagen också, på utskottets förslag, riktat flera tillkännagivanden till regeringen om att utreda och lämna förslag som motverkar bolagsmålvakter och förhindrar att bolag därigenom används som brottsverktyg.

En statlig utredning arbetar nu med att överväga och föreslå åtgärder som syftar till att motverka att aktiebolag och andra företag används för att begå brott och andra oegentligheter. Uppdraget ska redovisas senast i juni 2023. Som redovisas ovan syftar utredningens uppdrag i huvudsak till att ge Bolagsverket en mer kontrollerande och brottsförebyggande roll. Utredningen ska bl.a. överväga om Bolagsverket ska kunna neka registrering av

näringsverksamhet och ta ställning till om Bolagsverket bör ges möjlighet att i brottsförebyggande syfte genomföra utökade kontroller för att identifiera målvakter. Därtill ska utredningen överväga om straffet för brott mot målvaktsförbudet bör skärpas. I uppdraget ingår vidare att redovisa de för- och nackdelar som finns med nuvarande undantag från revisionsplikten för små aktiebolag respektive en återinförd revisionsplikt för sådana bolag.

Enligt utskottet tar den pågående utredningen i allt väsentligt itu med de problem som utskottet och riksdagen pekat på i tillkännagivandena från 2021 och 2022. I avvaktan på resultatet av utredningen ser utskottet inte skäl för riksdagen att göra ytterligare ett tillkännagivande i frågan. Utskottet förutsätter att regeringen prioriterar beredningen av utredningens förslag och så snart det är möjligt återkommer till riksdagen med lagförslag. Samtliga motionsyrkanden avstyrks.

Avgifter för företagande m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. möjligheten att driva företag som ensam ägare och sänkta avgifter för företagande. Utskottet hänvisar bl.a. till gällande ordning.

Motionerna

I motion 2022/23:879 av Michael Rubbestad (SD) begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda hur det kan bli enklare att genomföra en frivillig likvidation av ett aktiebolag. Motionären anför att det är betydligt mer komplicerat och kostsamt att avveckla eller likvidera ett aktiebolag än att starta ett företag. I motion 2022/23:891 begär samma motionär ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda hur kostnaderna för att starta och driva företag kan sänkas. Motionären anför att kostnaderna för att registrera ett företagsnamn är för höga liksom kostnaderna för att likvidera ett företag.

Slutligen föreslår samma motionär i motion 2022/23:874 ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda fler möjligheter att driva företag med endast en ägare. Motionären menar att det är en brist att den enda företagsformen som kan drivas av en ensam ägare är enskild firma.

Bolagsverkets avgifter för registrering m.m.

Bolagsverket har bl.a. i uppgift att registrera företag och företagsavgifter som t.ex. företagets juridiska form, företagsnamn och firmateckningsinformation. Bolagsverket tar ut avgifter för de flesta av dessa tjänster. Enligt 3 kap. 1 § aktiebolagsförordningen (2005:559) är t.ex. avgiften för en anmälan för registrering av ett nybildat aktiebolag 2 200 kronor. Görs en sådan anmälan elektroniskt och undertecknas med en elektronisk underskrift är avgiften 1 900

kronor. För en anmälan om frivillig likvidation är avgiften 1 100 kronor. Avgifter för ansökan om registrering av enskild näringsverksamhet, kommanditbolag och handelsbolag är något lägre och ligger på 1 200 kronor om e-tjänsten används och 1 500 kronor om ansökan görs på blankett. För en enskild näringsidkare är avgiften för att anmäla eller ändra företagsnamnet 1 000 kronor om e-tjänsten används. Motsvarande avgift för ett aktiebolag är 1 400 kronor.

Avgifterna fastställs av regeringen i förordning och finns lättillgängliga på Bolagsverkets webbplats.

Olika företagsformer

I Sverige kan företag drivas i olika företagsformer. Vanliga företagsformer är aktiebolag, enskild näringsverksamhet, handelsbolag och kommanditbolag. Valet av företagsform beror i allmänhet på om en företagare vill starta företag ensam eller tillsammans med andra. En annan viktig aspekt är vilket ekonomiskt ansvar företagaren är beredd att ta på sig.

Enskild näringsverksamhet har en ägare och näringsidkaren ansvarar personligen för företagets skulder. Ett handelsbolag består av minst två personer och delägarna ansvarar personligen för företagets skulder. Ett kommanditbolag är en variant av handelsbolag. Minst en person måste vara obegränsat personligt ansvarig för kommanditbolagets skulder. De övriga som driver kommanditbolaget är bara ansvariga för det kapital de satsar i företaget.

Ett aktiebolag ska ha en styrelse, och i ett privat aktiebolag kan den bestå av en eller två ledamöter under förutsättning att det finns minst en suppleant. Syftet med att det ska finnas en styrelsesuppleant är att någon ska kunna träda in om de ordinarie styrelseledamöterna inte kan fullgöra sina uppdrag. När en suppleant vid förfall för styrelseledamot eller av annan anledning tjänstgör i styrelsen är han eller hon i alla avseenden likställd med ordinarie ledamot (prop. 1975:103 s. 369). Det är aktiebolaget som ingår avtal och ansvarar för bolagets skulder. För att starta ett aktiebolag krävs ett aktiekapital på minst 25 000 kronor.

Utskottets ställningstagande

Till att börja med konstaterar utskottet att det inom svensk associationsrättslig lagstiftning finns en rad olika företagsformer att välja mellan beroende på om man vill driva företag ensam eller tillsammans med andra. De finns också olika alternativ när det gäller bolagsmännens ekonomiska ansvar. Utskottet anser därför att det inte finns skäl för ett tillkännagivande från riksdagen om att utreda en aktiebolagsform med enbart en ägare.

Utskottet är inte heller berett att ställa sig bakom motionsyrkandena om att se över avgifterna för att starta och avveckla företag. Samtliga motionsyrkanden avstyrks.

Bokföringsbrott

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att avkriminalisera för sent inlämnade årsredovisningar. Utskottet hänvisar till en pågående utredning.

Jämför reservation 9 (SD).

Motionen

I kommittémotion 2022/23:965 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör tillsätta en utredning för att avkriminalisera för sent inlämnade årsredovisningar. Motionärerna vill i stället för ett straffrättsligt system med fängelse se ett nytt system med enbart förseningsavgifter.

Bakgrund

Till bokföringsskyldigheten för aktiebolag hör att avsluta den löpande bokföringen med en årsredovisning samt att upprätta och offentliggöra den enligt bestämmelserna i årsredovisningslagen (1995:1554) (se 6 kap. 1 och 2 §§ bokföringslagen [1999:1078]). Årsredovisningen för ett aktiebolag ska ha kommit in till Bolagsverket senast sju månader efter räkenskapsårets slut. Årsredovisningen ska lämnas in inom en månad efter det att bolagsstämman fastställde balans- och resultaträkningen, och stämman ska hållas inom sex månader från räkenskapsårets slut. Om en årsredovisning inte lämnas in i rätt tid, kan Bolagsverket besluta att bolaget ska betala en förseningsavgift. Den som är skyldig att lämna in en redovisningshandling kan också föreläggas vid vite att fullgöra skyldigheten. Vidare kan styrelseledamöterna och den verkställande direktören under vissa förutsättningar bli personligt betalningsansvariga för de skyldigheter som uppkommer för bolaget, om inte årsredovisningen lämnas in i rätt tid (8 kap. 5–13 §§ årsredovisningslagen). Om redovisningshandlingarna inte har kommit in inom elva månader från räkenskapsårets utgång, ska Bolagsverket besluta att bolaget ska gå i likvidation (25 kap. 11 § aktiebolagslagen).

Vidare kan straffansvar för bokföringsbrott bli aktuellt för den som inte inom föreskriven tid avslutar den löpande bokföringen med årsredovisning. Enligt 11 kap. 5 § brottsbalken är det fråga om bokföringsbrott om någon uppsåtligen eller av oaktsamhet åsidosätter sin bokföringsskyldighet enligt bokföringslagen genom att inte bokföra affärshändelser eller bevara räkenskapsinformation eller genom att lämna oriktiga uppgifter i bokföringen eller på annat sätt. En förutsättning för straffansvar är att åsidosättandet får till följd att rörelsens förlopp, ekonomiska resultat eller ställning i huvudsak inte kan

bedömas med ledning av bokföringen (huvudsaklighetsrekvisitet). Straffskalan för brottet är fängelse i högst två år eller, om brottet är ringa, böter eller fängelse i högst sex månader.

Pågående arbete

Den ovan nämnda utredningen Bolaget som brottsverktyg (dir. 2021:115) har även i uppdrag att överväga vissa frågeställningar om inlämnande av årsredovisningar. Därtill ska utredningen överväga ändringar i sanktionssystemet. I kommittédirektiven anför regeringen följande (s. 13 f.):

En kortare tidsfrist för att ge in årsredovisningen skulle göra årsredovisningen mer relevant för intressenterna. När det gäller brott skulle det även möjliggöra en förkortad tid mellan brott och upptäckt. Å andra sidan kan en förkortad tidsfrist leda till en ökad administrativ börda för bolagen och medföra att fler företagare riskerar att drabbas av sanktioner. Det finns därför skäl att se över om de bakomliggande associationsrättsliga reglerna för upprättande och fastställande av årsredovisningar bör ändras för att åstadkomma en snabbare registrering hos Bolagsverket. Det kan t.ex. gälla tid för revisorsgranskning och tid för aktieägare att granska handlingar före bolagsstämma.

I sammanhanget finns det skäl att även se över storleken på avgifterna vid försenade årsredovisningar, som inte setts över sedan sanktionssystemet infördes 1995. För privata bolag är avgiften 5 000 kronor vid det första och andra förseningstillfället och 10 000 kronor vid det tredje tillfället. Det kan även finnas anledning att se över tidsfristen för när Bolagsverket kan besluta om likvidation, som i praktiken inte är förrän tidigast 12–13 månader efter utgången av det räkenskapsår som redovisningen avser. Vid ett sådant övervägande bör hänsyn tas till att ett beslut om tvångslikvidation är en ingripande åtgärd.

Utredaren har bl.a. fått i uppdrag att

- analysera för- och nackdelar, även med beaktande av straffansvaret och företagets arbetsbörda, med en förkortad tidsfrist för aktiebolag att lämna in sina årsredovisningar
- ta ställning till om tidsfristen bör förkortas och i så fall göra en bedömning av vilka bolagstyper som bör omfattas
- överväga ändringar i sanktionssystemet i årsredovisningslagen och aktiebolagslagen
- föreslå de författningsändringar som behövs.

Uppdraget ska redovisas senast den 22 juni 2023.

Utskottets ställningstagande

Som redovisas ovan utreds bl.a. frågan om straffansvaret vid bokföringsbrott inom ramen för utredningen Bolaget som brottsverktyg (dir. 2021:115). Utskottet anser att det arbetet inte bör föregripas genom någon åtgärd från riksdagens sida och motionsyrkandet avstyrks därför.

Företagsform som förenar vinst och samhällsnytta

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om en ny företagsform som förenar vinst med samhällsnytta. Utskottet hänvisar till gällande ordning och tidigare ställningstagande.

Motionerna

I motion 2022/23:549 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör låta utreda införande av en ny företagsform i Sverige som i USA kallas för ”benefit corporations”. Det är en företagsform med dubbla syften som innebär att både ägarna och samhället tjänar på verksamheten. Enligt motionärerna kan en sådan företagsform vara en garanti för att ett företag styrs av etiska värderingar och att hållbarhet upprätthålls i alla led samtidigt som det skapar lönsamhet.

Även i motion 2022/23:744 av Nicklas Attefjord m.fl. (MP) begärs ett tillkännagivande om att utreda möjligheten till en ny företagsform som syftar till både vinst och samhällsnytta. Motionärerna menar att företagsformen lämpar sig för företag som vill kombinera hållbarhet, ekonomi, ekologi och socialt ansvar.

Bakgrund

De huvudsakliga associationsformerna för att bedriva verksamhet utan personligt ansvar i svensk lagstiftning är genom ett aktiebolag eller en ekonomisk förening. Ett aktiebolag har som regel till syfte att skapa vinst åt aktieägarna, men det finns en möjlighet att i bolagsordningen föreskriva att bolagets verksamhet helt eller delvis ska ha ett annat syfte än att ge vinst åt aktieägarna (3 kap. 3 § aktiebolagslagen [2005:551]). Det finns också en möjlighet att begränsa vinstuttaget i bolagsordningen.

En ekonomisk förening har till ändamål att främja medlemmarnas ekonomiska intressen genom ekonomisk verksamhet i vilken medlemmarna deltar som konsumenter eller andra förbrukare, som leverantörer, med egen arbetsinsats, genom att använda föreningens tjänster eller på annat liknande sätt. En ekonomisk förening ska ange grunderna för fördelning av föreningens vinst i stadgarna (3 kap. 1 § lagen [2018:672] om ekonomiska föreningar).

Aktiebolagsformen och föreningsformen ger således ett visst utrymme för att driva verksamhet i andra syften än att generera vinst åt företagets ägare eller medlemmar. Regelverken är emellertid i första hand tänkta för verksamhet som är avsedd att generera vinst till företagets delägare eller medlemmar eller åtminstone utformade så att ett eventuellt överskott ska komma delägarna eller medlemmarna till del. Det var bl.a. mot denna bakgrund som en ny företagsform infördes 2006 i 32 kap. aktiebolagslagen, aktiebolag med

särskild vinstutdelningsbegränsning (prop. 2004/05:178, bet. 2005/06:LU4, rskr. 2005/06:32). Denna företagsform är särskilt anpassad för verksamhet som inte drivs i syfte att ge vinst till ägare eller medlemmar och som i möjligaste mån säkerställer att vinsten huvudsakligen stannar kvar i företaget. Regleringen medger endast en begränsad vinstutdelning. Företagsformen utformades med tanke på verksamheter som tidigare drivits i offentlig regi, t.ex. företag som etableras i privat regi inom hälso- och sjukvårdssektorn. I propositionen anförde regeringen att företagsformen kan ses som ett alternativ för konsumenter som efterfrågar producenter med en mer ideell prägel och att allmänhetens förtroende för ett företag kan öka om verksamheten styrs av andra intressen än att skapa vinst åt aktieägarna.

Enligt uppgift från Bolagsverket fanns det i januari 2023 totalt 140 aktiva aktiebolag med särskild vinstutdelningsbegränsning registrerade.

Tidigare behandling

Utskottet behandlade liknande motionsyrkanden om behovet av en ny företagsform som beaktar andra intressen än vinstintresset i samband med lagstiftningsärendet om en ny lag om ekonomiska föreningar (prop. 2017/18:185, bet. 2017/18:CU25). Utskottet avstyrkte då motionsyrkandena med hänvisning till att det redan i dag är möjligt att bedriva verksamhet som beaktar andra intressen än vinstintresset inom ramen för de associationsformer som finns i svensk lagstiftning. Utskottet anförde att det kan ske inom ramen för ett aktiebolag eller en ekonomisk förening genom att vinstutdelningen begränsas i bolagsordningen eller i stadgarna. Utskottet pekade också på möjligheten att bedriva verksamhet genom aktiebolag med särskild vinstutdelningsbegränsning.

Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2017/18:306).

Utskottets ställningstagande

Som utskottet tidigare anført är det redan i dag möjligt att bedriva verksamhet som beaktar andra intressen än vinstintresset inom ramen för de associationsformer som finns i svensk lagstiftning. Detta kan ske inom ramen för ett aktiebolag eller en ekonomisk förening genom att vinstutdelningen begränsas i bolagsordningen eller i stadgarna. Dessutom finns det en möjlighet att bedriva verksamhet genom aktiebolag med särskild vinstutdelningsbegränsning. Utskottet vidhåller därför att det saknas anledning för riksdagen att göra ett tillkännagivande om en ny företagsform, och motionsyrkandena avstyrks därmed.

Reservationer

1. Modernisering av bokföringslagen, punkt 1 (SD, C)

av Mikael Eskilandersson (SD), Angelica Lundberg (SD), Roger Hedlund (SD), Alireza Akhondi (C) och Martin Westmont (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:1010 av Mikael Eskilandersson m.fl. (SD) yrkande 12,

2022/23:1652 av Elisabeth Thand Ringqvist och Anders Ådahl (båda C) och

2022/23:2192 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkandena 12 och 13.

Ställningstagande

Bokföringslagen (1999:1078) behöver moderniseras och anpassas till dagens digitala teknik. Företag är i dag beroende av den digitala omvärlden och anpassar sin verksamhet till digitala verktyg, kanaler och plattformar. Bokföringslagens krav på hantering av räkenskapsinformation i både fysisk och digital form innebär dubbelarbete för företagen. Detta får till följd att företagens tillväxt och utveckling hämmas samt att de drabbas av höga kostnader och en onödig administrativ börda.

I betänkandet Förenklingar för mikroföretag och modernisering av bokföringslagen (SOU 2021:60) finns flera bra förslag som moderniserar bokföringslagen i rätt riktning. Utredningen föreslår bl.a. ett avskaffande av kravet på bevarande av ursprungligt material i fyra år, vilket skulle möjliggöra en direkt överföring från papper till elektronisk form.

Det är hög tid att bokföringslagen anpassas till dagens digitala värld. Vi uppmanar därför regeringen att prioritera beredningen av utredningens förslag och snarast återkomma till riksdagen med förslag på en modern och digitalt anpassad bokföringslag.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

2. Förvaring av räkenskapsinformation i Sverige och regler om årsbokslut, punkt 2 (SD)

av Mikael Eskilander (SD), Angelica Lundberg (SD), Roger Hedlund (SD) och Martin Westmont (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion 2022/23:1010 av Mikael Eskilander m.fl. (SD) yrkandena 13 och 14.

Ställningstagande

Bokföringslagen (1999:1078) är anpassad för äldre förhållanden som rådde innan det fanns digitala lösningar. Lagens krav på att räkenskapsinformation ska förvaras i Sverige försvårar för många företag. Det är i dag vanligt med användning av ekonomisystem med internetbaserad arkivering. Den svenska bokföringslagens krav uppfylls genom att det sker en dubbelkopiering från servrar utanför Sverige till en server i Sverige. Detta innebär kostnader och merarbete för företagen samt förutsätter tillgång till stor datakapacitet. Särskilt belastande blir det för mindre företag med begränsade resurser. Vi menar att möjligheten till digital arkivering på en annan geografisk plats än Sverige skulle underlätta för många företag.

I betänkandet Förenklingslag för mikroföretag och modernisering av bokföringslagen (SOU 2021:60) har frågan övervägts, men utredningen landade i att regelverket inte bör ändras. Vi anser dock att det finns goda skäl att ändra regelverket i enlighet med vårt motionsförslag. Regeringen bör därför överväga detta och återkomma till riksdagen med lagförslag som möjliggör förvaring av räkenskapsinformation på en annan geografisk plats än i Sverige.

En annan aspekt som försvårar för små företag och organisationer är att bokföringslagen hänvisar till årsredovisningslagen när det gäller hur årsbokslut ska upprättas. Det innebär att regelverket är svårtolkat och att det blir oklart vilka regler som gäller specifikt för årsbokslut. Årsbokslut upprättas till stor del av ideella föreningar, bostadsrättsföreningar och fysiska personer som bedriver näringsverksamhet. Dessa juridiska och fysiska personer har ofta begränsade resurser men tvingas lägga ned mycket tid och resurser på att förstå och tolka regelverket. Vi menar därför att de företag som tillämpar årsbokslut skulle vara behjälpta av enkla och tydliga regler som är åtskilda från regelverket om årsredovisning. Det får bli en uppgift för regeringen att ta nödvändiga initiativ och återkomma till riksdagen med lagförslag som tillgodoser detta.

Vad som anförs ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

3. Krav på aktiekapital och tvångslikvidation, punkt 3 (SD)

av Mikael Eskilandersson (SD), Angelica Lundberg (SD), Roger Hedlund (SD) och Martin Westmont (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:1010 av Mikael Eskilandersson m.fl. (SD) yrkandena 2 och 3.

Ställningstagande

Vi anser att den sänkning av kapitalkravet som infördes den 1 januari 2020 i grunden är bra för att fler ska kunna bilda aktiebolag. För att det ska bli en lyckad reform krävs dock fler åtgärder. Sänkningen av kravet på aktiekapital innebär nämligen att likvidationsbrist snabbare än tidigare kan uppstå i aktiebolag. Det behöver därför göras fler och mer djupgående förändringar av regelverket.

Ett system med en nivå för startkapital och en högre nivå för aktiekapital och likvidation förekommer i många länder och borde enligt oss kunna tjäna som inspiration och utgöra utgångspunkten för en utredning. En utredning bör därför få i uppdrag att utreda vad som utgör ett optimalt startkapital för aktiebolag med hänsyn till likvidationsbestämmelserna. Vi menar också att aktiekapitalet bör höjas efter en viss tid som en ökad buffert mot likvidation. Det bör därför även utredas vad som är den optimala nivån för ett aktiekapital som höjs efter en viss tid.

Den statliga utredning (dir. 2021:115) som nu har i uppdrag att se över reglerna om tvångslikvidation vid kapitalbrist anser vi även bör utreda dessa frågeställningar. Det får bli en uppgift för regeringen att besluta om kompletterande utredningsdirektiv.

Vad som anförts ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

4. Krav på sammansättning i bolagsstyrelser, punkt 5 (SD)

av Mikael Eskilandersson (SD), Angelica Lundberg (SD), Roger Hedlund (SD) och Martin Westmont (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:1010 av Mikael Eskilandersson m.fl. (SD) yrkande 5 och
avslår motion
2022/23:2277 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkande 8.

Ställningstagande

Det är aktieägarna som har det övergripande ansvaret för att ett aktiebolag ska fungera på bästa sätt. Därför måste de också ha friheten att tillsätta styrelser och anställa personal utifrån behov och kompetens. Vi menar att all form av könskvotering och kvotering av ursprung är negativ. Det finns forskning som visar att den frivilliga vägen kan ge bättre effekt än kvotering. Vi anser att företag inte ska tvingas kartlägga privata och ibland kränkande uppgifter om sina anställda, såsom ursprung och kön. De ska inte heller tvingas beakta ovidkommande uppgifter som kön, ursprung eller liknande vid tillsättningen av styrelseledamöter.

Regeringen bör därför säkerställa att det inte införs lagstiftning som innebär att företag tvingas använda sig av kvotering vid val av styrelseledamöter eller vid anställning av medarbetare.

Vad vi anfört bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

5. Krav på sammansättning i bolagsstyrelser, punkt 5 (MP)

av Katarina Luhr (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:2277 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkande 8 och
avslår motion
2022/23:1010 av Mikael Eskilandersson m.fl. (SD) yrkande 5.

Ställningstagande

Inom näringslivet råder det fortfarande en kraftig underrepresentation av kvinnliga chefer i företagsledning- och styrelser och på andra höga positioner. I de stora börsbolagen är drygt nio av tio ordförande och verkställande direktörer män. Enligt en branschrapport av Allbright från 2021 är majoriteten av ledningsgrupperna i svenska börsbolag inte jämställda och vart femte bolag saknar helt kvinnor i ledningsgruppen.

Jag menar att utvecklingen går för långsamt. För att få ett mer jämställt näringsliv behövs det lagstiftning som innebär att minst 40 procent av ledamöterna i alla börsnoterade bolag, samt kommunala och statliga bolag, ska vara kvinnor. Det har visat sig att bolag med en högre andel kvinnor leder till mer jämställda ledningsgrupper och fler kvinnor i valberedningen. Dessutom är kvinnor på högsta nivå mer benägna att befordra och rekrytera andra kvinnor till andra ledande positioner.

Jag vill därför att regeringen ger den pågående utredningen (dir. 2022:134) i uppdrag att lägga fram ett lagförslag om kvotering till bolagsstyrelser i enlighet med mitt förslag ovan.

Vad jag nu anfört bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

6. Företags rapportering om hållbarhet och mångfald, punkt 6 (SD)

av Mikael Eskilandersson (SD), Angelica Lundberg (SD), Roger Hedlund (SD) och Martin Westmont (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:1010 av Mikael Eskilandersson m.fl. (SD) yrkandena 6–8 och avslår motion

2022/23:908 av Stina Larsson m.fl. (C) yrkande 29.

Ställningstagande

Den svenska lagstiftningen om obligatorisk hållbarhetsredovisning har funnits i fyra år och genomför ett EU-direktiv. Vid genomförandet valde regeringen att gå längre än EU:s krav och låta lagstiftningen omfatta fler företag än vad direktivet kräver. Vi menar att lagstiftningen är otydlig och saknar precisa krav. Det är vidare oklart om hållbarhetsrapporteringen leder till konkret nytta och förbättringar i klimat- och miljöhänsende.

I lagstiftningsärendet motsatte vi oss Sveriges överreglering av EU:s krav på redovisning om hållbarhet och mångfaldspolicy (bet. 2016/17:CU2). Riksdagen har därefter, på utskottets förslag, riktat ett tillkännagivande till regeringen om att den bör återkomma med lagförslag som innebär minskade krav på hållbarhetsrapportering (bet. 2017/18:CU7, rskr. 2017/18:123).

Nu har ett nytt EU-direktiv antagits som ska genomföras i svensk rätt. Vi utgår från att regeringen, i enlighet med riksdagens tillkännagivande, genomför direktivet på miniminivå. Därutöver vill vi att regeringen så långt det är möjligt avskaffar de krav på mångfaldsredovisning som i dag gäller för företag. Regeringen bör vidare säkerställa att det vid genomförandet av EU-direktivet undersöks och redovisas i vilken utsträckning kraven på hållbarhetsredovisning resulterar i konkret nytta. Vidare bör konsekvenserna av den ökade administration och de ökade kostnader som hållbarhetsredovisningen medför för företagen redovisas. Slutligen anser vi att regeringen inom EU bör verka för att mångfaldsredovisningar avskaffas.

Vad vi anfört ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

7. Företags rapportering om hållbarhet och mångfald, punkt 6 (C)

av Alireza Akhondi (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:908 av Stina Larsson m.fl. (C) yrkande 29 och
avslår motion
2022/23:1010 av Mikael Eskilander m.fl. (SD) yrkandena 6–8.

Ställningstagande

Jag anser att det finns ett stort värde i att se över hur svenska företag arbetar med biologisk mångfald i sin årliga hållbarhetsredovisning. Vissa större bolag och koncerner arbetar redan aktivt med denna fråga, men jag menar att fler företag bör göra det. Det är därför angeläget att berörda myndigheter fördjupar sitt samarbete med såväl näringslivet som forskningen för att förstärka och utveckla denna positiva trend. Det är dock viktigt att detta sker på företagens villkor och att det drivs framåt av näringslivet snarare än att det blir en ytterligare administrativ pålaga från myndigheterna. Ett sätt att göra detta effektivt och ändamålsenligt är genom standardiserade och branschöver-

skridande metoder för att värdera biologisk mångfald och för att bedöma verksamhetens påverkan genom hela leverantörskedjan. Det finns redan ett antal standardiseringar från svenska SIS och inom internationella ISO och jag ser gärna att detta arbete fortskrider i nära samverkan mellan staten, näringslivet och forskningen.

Det får bli en uppgift för regeringen att ta nödvändiga initiativ för att biologisk mångfald ska beaktas i större utsträckning i företagens hållbarhetsredovisningar.

Vad jag nu anfört bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

8. Företag som brottsverktyg, punkt 7 (SD)

av Mikael Eskilandersson (SD), Angelica Lundberg (SD), Roger Hedlund (SD) och Martin Westmont (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:966 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 3 och

2022/23:1010 av Mikael Eskilandersson m.fl. (SD) yrkandena 9–11 och avslår motion

2022/23:359 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkande 8.

Ställningstagande

Vi anser att problemen med bolagsmålvakter genast måste åtgärdas. Riksdagen riktade våren 2022, på utskottets förslag, ett andra tillkännagivande till regeringen om att prioritera arbetet med att ta fram lagstiftning som motverkar förekomsten av bolagsmålvakter (bet. 2021/22:CU11, rskr. 2021/22:159). Vi menar att det ska råda nolltolerans mot brottsliga upplägg som använder sig av bolagsmålvakter. Metodiken som används för att motverka bolagsmålvakter behöver vidare följas upp för att bedöma om önskade effekter uppnås. Lagstiftningen behöver omgående ändras för att ge Bolagsverket ökade möjligheter att vid registrering neka näringsverksamhet för misstänkta bolagsmålvakter.

Regeringen bör därför skyndsamt bereda de förslag som utredningen Bolaget som brottsverktyg (dir. 2021:115) lägger fram i juni 2023 och snarast återkomma till riksdagen med lagförslag som motverkar bolagsmålvakter.

Vad vi nu anfört bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

9. Bokföringsbrott, punkt 9 (SD)

av Mikael Eskilander (SD), Angelica Lundberg (SD), Roger Hedlund (SD) och Martin Westmont (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion 2022/23:965 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 3.

Ställningstagande

Underlåtenhet att inom föreskriven tid upprätta och lämna in årsredovisning kan utgöra ett bokföringsbrott. Straffskalan för brottet av normalgraden är fängelse i högst två år. Det innebär att brottet straffrättsligt likställs med miss-handel och vållande till annans död, som också har två år som maximal straffpåföljd. Vi menar att detta strider mot proportionalitetsprincipen.

Dagens system innebär vidare att många näringsidkare inte är medvetna om att ett brott har begåtts eller att de riskerar fängelsestraff. Vi menar att det i stället bör tas fram ett system som skapar incitament för näringsidkare att upprätta och lämna in årsredovisning i tid. Ett sätt skulle kunna vara att näringsidkaren får en mer omedelbar återkoppling av Bolagsverket i kombination med en högre förseningsavgift. Avgiften kan vidare sättas i relation till bolagets omsättning och stiga i takt med att förseningen blir längre. En sådan struktur skulle sannolikt skapa starkare incitament att lämna in årsredovisningen i tid och även få de företag som missat att lämna in en årsredovisning att skyndsamt göra detta.

Vår uppfattning är att näringsidkare i grunden vill väl med sin verksamhet. De bör därför inte i straffrättsligt hänseende likställas med personer som miss-handlar eller gör sig skyldiga till vållande till annans död. Att utreda en av-kriminalisering av för sent inlämnade årsredovisningar och ett nytt system för förseningsavgifter ser vi som positivt. Det får bli en uppgift för regeringen att ta nödvändiga initiativ.

Vad vi nu anfört bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2022/23

2022/23:359 av Niels Paarup-Petersen (C):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över aktiebolagslagens bestämmelser och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:549 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över införandet av en ny bolagsform i Sverige som liknar vad som i USA kallas för benefit corporation och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:744 av Nicklas Attefjord m.fl. (MP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten till en ny företagsform som syftar till både vinst och samhällsnytta eller s.k. benefit corporations, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2022/23:874 av Michael Rubbestad (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjliggöra företagande med endast en ägare och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:879 av Michael Rubbestad (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förenkla frivillig likvidation av aktiebolag och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:891 av Michael Rubbestad (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att sänka kostnaderna för att driva företag och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:908 av Stina Larsson m.fl. (C):

29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att berörda myndigheter bör fördjupa sitt samarbete med näringslivet och forskningen i syfte att lyfta in arbetet med biologisk mångfald i företagens hållbarhetsredovisningar och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:965 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda avkriminalisering av för sent inlämnade årsredovisningar och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:966 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om nolltolerans mot bolagsmålvakter och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1010 av Mikael Eskilandersson m.fl. (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i enlighet med motionen utreda ett optimalt krav för kapital i aktiebolag med avseende på likvidation med hänsyn till att det införts lägre krav på aktiekapital för att bilda aktiebolag och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om hur ökande krav på aktiekapital över tid, med avseende på likvidation, ska fungera i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur möjligheten att hålla digitala bolagsstämmor kan permanentas och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inga företag ska tvingas kvotera sina styrelser eller sina anställda och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att så långt det är möjligt ta bort den mångfaldsredovisning som påtvingas företag och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inom EU verka för att mångfaldsredovisning för företag ska tas bort och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att undersöka och redovisa i vilken mån kraven på hållbarhetsredovisning resulterar i konkret nytta samt konsekvenserna av den ökade administrationen och kostnaderna det medför för företagen och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om nolltolerans mot bolagsmålvakter och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att följa upp metodiken som används för motverkande av bolagsmålvakter och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för förändrad lagstiftning så att Bolagsverket ska ha möjlighet att vid registrering neka näringsverksamhet för misstänkta bolagsmålvakter och tillkännager detta för regeringen.

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjliggöra direkt överföring av räkenskapsinformation som tagits emot på papper till elektronisk form och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjliggöra digital arkivering som inte behöver ha geografisk plats i Sverige, så att krav i stället ställs på att kunna uppvisa bokföringen vid revisorers och myndigheters förfrågan, och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skapa separata regler för årsbokslut i bokföringslagen och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1652 av Elisabeth Thand Ringqvist och Anders Ådahl (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra förslagen i SOU 2021:60 som moderniserar och förenklar för företagens bokföring och hantering av kvitton, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2022/23:2192 av Helena Lindahl m.fl. (C):

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att omgående se över bokföringslagen och återkomma med en ny, modern bokföringslag som är anpassad efter digitala möjligheter för att underlätta både byråkrati och kontroll samt revisionsverksamhet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över och modernisera arkivering, uppföljning och kontroll enligt bokföringslagen och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:2277 av Märta Stenevi m.fl. (MP):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lagstifta om könskvotering till bolagsstyrelser samt kommunala och statliga bolag, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.